

SLOVENSKI NAROD

Iznajava vsak dan popoldne, izvenredno ob nedeljah in praznikih — inserati do 50 peti vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inserati peti vrst a Din 4.— Popusti po dogovoru. Inseratni davek posebej. — Slovenski Narod vsakega meseca v Jugoslaviji Din 12.—, za tuzemstvo Din 25.—, Rokopis se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Karlova ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Strossmayerjeva 5b — NOVO MESTO, Ljubljanska 4, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 66; podružnica uprave: Kocanova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Nadaljevanje pogajanj med Italijo in Francijo:

Sporazum Rim-Pariz še ta mesec

Rimski krogi pa že sedaj zavračajo domneve, da bi moglo zblizanje Italije z Anglijo in Francijo ohladiti odnošaje med Italijo in Nemčijo

Rim, 13. maja. r. Včeraj so bili obnovljeni francosko-italijanski razgovori. Francoski odpravnik poslov Blondel je imel dve uri trajajoč razgovor z zunanjim ministrom grofom Ciano. V poučenih rimskih krogih zatrjujejo, da sta oba predstavnika na tem sestanku z zadovoljstvom ugotovila osnovo za načelni sporazum med Italijo in Francijo. Potrebno je, da to osnovo sedaj še potrdita italijanska in francoska vlada. Ta formalnost bo izvršena najbrže še danes ali najkasneje jutri. Navodila, ki jih je dobil francoski odpravnik poslov od svoje vlade, so povsem določna, tako da se more načelni sporazum takoj perfek-

turirati. Francoska vlada bo takoj, ko bo sklenjen načelni sporazum, imenoval svojega novega poslanika v Rimu, ki bo »kreditiran pri italijanskem kralju in abesinskemu cesarju, s čimer bo tudi Francija formalno priznala italijanski imperij. Po večrajšnji razpravi o abesinskem problemu v Zenevi so odstranjene zadnje ovire za ta korak, ker je svet Društva narodov dal vsem članicam ženevske ustanove svobodne roke, da urede svoje odnošaje do Italije. Novi francoski poslanik — najresnejši kandidat je sedanjí berlinski poslanik Francois Poncet — bo takoj nato pričel službena pogajanja in računajo s tem, da bo francosko-italijan-

ski sporazum sklenjen še ta mesec. Ta sporazum bo sličen sporazumu, ki sta ga sklenili Italija in Anglija in bo uveljavljen pod istimi pogoji, to je, ko bo Italija umaknila svoje čete iz Španije. Razen tega bo sporazum vseboval nekatere določbe sporazuma, ki sta ga leta 1935 sklenila v Rimu Laval in Mussolini.

Rimski tisk pa je kljub temu še vedno precej rezerviran in ne deli optimizma, ki ga kaže francoski tisk. Italijanski listi pišejo, da je upanje na dosego sporazuma in zblizanje med Italijo in Francijo sicer upravičeno, vendar pa pričakovanja ne smejo presegati gotove mere. »Giornale d'Ita-

lia« zlasti zavrača domneve nekaterih francoskih listov, da bi zblizanje Italije z Anglijo in Francijo utegnulo ohladiti razmerje med Italijo in Nemčijo. List opozarja na to, da je italijansko-nemško zavezništvo s Hitlerjevim obiskom dobilo novo svečano potrdilo in ničesar ne more zrahljati vezi, ki obstojajo med Rimom in Berlinom. Italija želi sporazum s Francijo in Anglijo, toda ne za ceno zavezništva Nemčije, nego v cilju, da pride čim prej do sporazuma med vsemi štirimi velilami, pri čemer morata Francija in Anglija priznati obstoj in vpliv osi Rim-Berlin.

Narodnemu občinstvu

Po koncertu »Ploudiuskega pevskega društva« je v veliki dvorani Kazine na čast gostom banket s prijateljskim večerom, na katerega so vljudno vabljeni pevci in pevke, kakor tudi vse narodno občinstvo. — Velika udeležba na koncertu in prijateljskem večeru naj bo viden dokaz bratskih čustev napram dragim bolgarskim gostom!

Politični obzornik

Brce napovedujejo

Mariborska »Edinost« je priobčila tole umestno beležko: »Slovenski gospodarji od 4. t. m. med drugim prinaša sledečo »predvolilno cvetko«: »JNSarji čutijo, da se bližajo volitve v narodno skupščino. Zato proglašajo, kakor se je to na primer zgodilo na zborovanju sreske organizacije JNS v Celju, potrebo poživljenja in pomnoženja organizatoričnega dela. Poleg tega je opaziti rastočo nervoznost med levitevi poslanci, izvoljenimi pri volitvah 5. maja 1935. Čim bolj se bliža čas novih volitev, tem bolj mrki postajajo njihovi obrazi. Ob volitvah pa bo solnce za njih popolnoma mrknilo.« — To je popolnoma v maniri »Slovenskega gospodarja«: te bi se tej noti nič ne čudili, če bi vsa Slovenija ne vedela, da je precej narodnih poslancev, ki so bili izvoljeni 5. maja 1935, na levitevi listi, sedaj v taboru »Slovenskega gospodarja«. Tem svojim ljudem in poslancem, ki tako zvesto glasujejo za politična načela, ki jih zastopa »Slovenski gospodar«, je list strel s to objavo lep poklon in jim dal lepe izraze hvalečnosti!

Umestna ugotovitve

»Sokolci volja« z dne 6. maja je objavila tole beležko: »Kaj pravite? Tako se upravlja »Slovenec« v svoji 97. številki. Ko ima v mislih razpust slovenskega Orla. »Slovenec« vprašanje je naslovljeno na Sokola, toda s tem je docela izgrešilo svojo pot. Takrat, ko je vlada razpustila Orla, je obenem razpustila tudi Jugoslovanski sokolski savez, in že iz tega razloga je več kot očitno, da jugoslovanski Sokoli pri razpustu Orla niso sodelovali — niti neredno, še manj pa neposredno, ker ni bil noben aktivni Sokol v takratni vladi. Ako hoče »Slovenec« dobiti odgovor na gorenje vprašanje, naj potrkna na spomin — drugje... Samo od te strani more dobiti odgovor, ki si ga tako želi. Vsa druga izjavljajo, ki jih gradi »Slovenec« na tej popolnoma napačni podlagi, so nepravilna in ne-logična.

O Slovencih, ki so ustopili v Jugoslavijo

Bivši senator Milan Popović je napisal v novosadskem »Dnevnu« niz člankov o aktualnih političnih vprašanjih. V enem izmed teh člankov je tudi ugotovil: »Slovenci so vstopili v Jugoslavijo brez kakršnihkoli zahtevnih misli in balastov, dočim se zdi, da to ni bil slučaj pri nekem delu Hrvatov.« — »Obzore« ponatiskuje ta stavek in izjavlja: »Kedimo, da je točno ono, kar pravi g. Popović o Slovencih. To bi bilo razumljivo leta 1918. z ozirom na položaj Slovencev pod Avstrijo. Toda prav zato potrjujejo današnje težnje Slovencev, ki hočejo za vsako ceno popolnoma izgraditi svojo narodno individualnost, da hoče tudi najmanjša narodna enotica živeti svoje življenje. Pa ako se Slovenci, ki niso imeli ne narodne tradicije, ne državnopravnega položaja Hrvatov, nočejo razbiliti kot narodna individualnost, kako more g. Milan Popović zahtevati, da se odvzamejo Hrvatim njihovi narodni atributi, ki nam edino zagotavljajo kontinuiteto našega milenijskega (tisočletnega) narodnega življenja in ki so edino dejansko jamstvo proti hegemonističnim osnovam JNS in drugih nacionalističnih skupin? ...« — »Obzore« postaja že smešen in otročji obenem, ko se pri vsaki možnosti in nemogoči pritiki zaganja v JNS, davi le-ta o vprašanju, o katerem razpravlja »Obzore«, nima ničesar odločiti. Sicer pa je že to napredek, saj je preje dolgi dve leti in pol dan za dnevom polagal v grob. Pa še vedno krepko živi, tako krepko, da se mu zde potrebni stalni napadi na njo!

Borzna poročila.

Imenitne borze
Carib, 13. maja. Beograd 10.—, Paris 12.255, London 21.78375, New York 457.57, Bruselj 74.06, Milan 23.05, Amsterdam 242.55, Berlin 176.—, Dunaj 49.—, Praga 18.25, Varšava 82.50, Bukarešta 3.25.

Slovo turških državnikov

Uradni komunike o beograjskih razgovorih

Beograd, 13. maja. r. Včeraj je bil zaključen tridenesni obisk turških državnikov v jugoslovenski prestolnici. O razgovorih, ki so jih pri tej priliki imeli dr. Stojadinović, turški ministri predsednik Džalal Bajar in turški zunanji minister Ruđi Aras, je bil izdan naslednji komunike:

Pri obisku predsednika turške vlade Bajarja in zunanjega ministra Ruđi Arasa v Beogradu je prišlo do izmenjave misli med turškimi državnikoma in predsednikom vlade in zunanjim ministrom dr. Stojadinovićem. Razgovori so se vršili zelo priščno in so pokazali, da vlada v naziranjih državnikov Turčije in Jugoslavije popolno soglasje v vseh vprašanjih, ki se tičejo Turčije in Jugoslavije ter vse Balkanske zveze. Zato je ta mednarodna ustanova poklicana, da razvija prav tako kakor v preteklosti svoje plodno politično in gospodarsko delovanje, upoštevaje utemeljene interese vseh balkanskih držav in ohranitev miru.

Predsednik turške vlade Džalal Bajar je dal poročevalcu agencije Avale nastopno izjavo za jugoslovenski tisk:

Po treh dneh obiska v Jugoslaviji, ki mi bodo ostali v nepozabnem spominu, se nočoj vračam s vojnim tovarišem dr. Arasom v Ankaru. Ko sem prišel v vašo državo, sem imel nalogo, da sporočim jugo-

slovenskemu narodu priščne pozdrave Turčije, ob odhodu pa imam prav tako prijetno nalogo, da povem turškemu narodu, kako slavnosten in navdušen sprejem nam je priredil prijateljski narod. Kr. vlada nas je počastila z izredno priščno gostoljubnostjo. Imeli smo čast izraziti svoje spoštovanje Nj. Vis. knezu namestniku Pavlu, ki se odlikuje s svojo državniško modrostjo, in izkazati najgloblje spoštovanje kraljici-materi, vredni soprogi viteškega kralja, ki mu bo v zgodovini naših dveh držav ostal večni spomin. Za našega obiska med vami je neki tipičen prizor zbujal ob siehernem koraku naše obdudovanje, namreč blagostanje nastalo z doslednim delom v ožrači miru in reda. Svoje vtise lahko reasumiram, da pripravljajo oni, ki zvesto nadaljujejo dela kralja Uedinitelja, zavdanja vredno vladavino njegovemu vrednemu nasledniku Nj. Vel. kralju Petru II. Gospodje! Preko vas, ki ste tolmači javnega mnenja, pošiljam plemenitemu prijateljskemu in zavezniškemu narodu svoj najpriščnejši pozdrav in svoje najtoplejše želje za njegovo blagostanje in za njegovo srečo.

Po stnočni večerji sta se turška državniška ob 23.40 odpeljala v Sofijo, kjer ostane dva dni in kjer bosta prav tako imela razgovore z bolgarskimi državniki.

Hude poplave na jugu

Voda stoji ponekod do dva metra visoko — škoda je ogromna

Beograd, 13. maja. r. Na jugu države so nastale zaradi deževja in tajanja snega velike poplave. Posebno hudo je prizadeta okolica Prištine, kjer so polja spremenjena v jezera. V Prištini stoji voda na ulicah do dva m visoko, tako da so morali izprazniti vse hiše. Ker so povečini zidane z ilovico, jih je voda tako razjedala, da so se začele druga za drugo rušiti. Prebivalci so brez moči napraviti dvigalju mokrega elementa in preživljajo najhuje ure. Le s težavo so rešili otroke in bolnike, ker je voda naraščala silno naglo. Tudi Kosovo

polje je spremenjeno v eno samo jezero. Ves promet na cestah je ustavljen, ker je voda odnesla mnogo mostov. Sličen je položaj v Prijeopolju. Tu je voda porušila mnogo mostov in hiš, razen tega pa je uničil vodovod, ki so ga še le pred leti zgradili z velikimi stroški. Zaradi silnega pritiska vode so popokale vse vodovodne cevi. Tudi železniški promet je zelo oviran, dasiravno so močni delavski oddelki neprestano na delu, da očistijo progo številnih plazov in popravijo škodo ter zavarujejo nasipe pred navalom vode.

Madžarska na preokretu

Daranyi bo danes pop. podal ostavko — Novo vlado bo sestavil Imređy kot režim močne roke

Budimpešta, 13. maja. r. Prvič v zgodovini vojne Madžarske se je zgodilo, da je gornja zbornica prisilila vlado k odstoj. Člani gornje zbornice so dostavili ministrskemu predsedniku včeraj ultimativno zahtevo, naj v enem tednu, to je do 18. t. m. izda vse potrebne in energične ukrepe, da se zavaruje red in mir pred rovanjem desničarskih radikalnih ekstremistov. Ministrski predsednik Daranyi je smatral tako zahtevo za znak nezapravnice. Zato je sklenil podati ostavko. Za danes popoldne je sklicana seja vlade, na kateri bo ministrom sporočil svoj sklep in nato odšel k regentu Horthyju in mu podal demisijskega svojega kabineta. Kakor zatrjujejo, bo kriza vlade naglo rešena. Za novega ministrskega predsednika je že določen dosedanjí gospodarski minister Imređy, ki je bil že včeraj v avdijenci pri regentu Horthyju. Imređy bo sestavil nekako vlado močne roke in najbrže bo izvedel nove volitve.

Ijem stranke malih posestnikov Tiborjem Eckhardtom. Vlado stranke se trudi, da bi prenesle pritisk višje zbornice in hočejo z vsemi sredstvi preprečiti spremembo vlade v tistem smislu kot to želi višja zbornica. Dosedaj namreč je nobena vlada ni padla zaradi pritiska višje zbornice. Listi imenujejo Stranjavakega, ki naj bi prevzel notranje ministristvo.

Kriza belgijske vlade

Bruselj, 13. maja. AA. Trije ministri katoliške frakcije, gospodarski minister de Smeth, pravosodni minister Dubois in kmetijski minister Pierlot so danes odstopili, ker se je večina njihove frakcije včeraj izrekla proti politiki sodenja vlade. Predsednik vlade Janson je takoj odšel na dvor in ga je kralj, ki se je vrnil iz Haaga, sprejel ob 17. v avdijenci. Janson je podal ostavko celotne vlade. Kralj je ostavko sprejel.

Čitajte in širite
»Slovenski Narod«!

Angleški nakupi orožja v Ameriki

2.5 milijona funtov je že šlo v Kanado

London, 13. maja. o. Kakor poroča »Daily Telegraph«, so po odredbi angleškega finančnega ministrstva iz trezorov angleške Narodne banke poslali pred dnevi v Kanado pol milijona angleških zlatih rezerv, vredno 2.5 milijona funtov šterlingov. Poročevalec lista je v Montrealu, kamor je ta pol milijona včeraj prispela, skušal zvedeti, čemu je bilo zlato poslano v Kanado, od uradnih krogov pa ni dobil nikakih podrobnjših informacij. Po mnenju nekaterih krogov se je angleška vlada odločila za ta transport zaradi morebitne vojne nevarnosti. Znano je, da je že med sedanjí svetovno vojno na podoben način spravila večji del svojih zlatih rezerv na varno. To verzijo potrjuje tudi »Financial Times«, po

drugi verziji pa namerava angleška vlada s tem zlatom plačati orožje in življenjske potrebščine, ki jih je v zadnjem času nakupila v Kanadi. S tem zlatom naj bi razpolagala angleška vojaška komisija, ki je pravkar prispela v Kanado, da se z zastopniki ameriške letalske industrije dokončno domeni o dolgoročni dobavi kanadskih letal za Anglijo. Po vesteh iz Washingtona je tja prispel angleški državni podtajnik v letalskem ministristvu. V Zedinjenih državah se že dalje časa mudi druga angleška vojaška komisija, ki je pregledovala najnovejše izdelke ameriške letalske industrije in se že odločila za nekatere modele napadnih letal.

Šest milijard frankov za francosko vojno mornarico

Francija hoče v najkrajšem času nadoknaditi zamudo v oboroževanju

Paris, 13. maja. AA. Mornariški minister Champinchi je dopokline sprejel zastopnike tiska ter jim razložil novi francoski pomorski program. Ob tej priliki je med drugim opozoril na nedavno objavljeno uredbo z z. konsko močjo, po kateri je mornariški minister pooblaščen, da porabi naknadni kredit 1.041 milijonov frankov za sgraditev novih

vojnih ladij ki morejo biti gotove do 1. 1942. Izdelek, ki je namenjen za povečanje francoske mornarice, znaša poleg že prej določenih kreditov 3500 milijonov frankov, za 850 milijonov več kakor 1. 1937. Skupni krediti, ki so namenjeni za mornarico, znašajo v 1. 1938 nad 5.700 milijonov frankov.

Sprava med vladno večino in opozicijo na Poljskem

Pobuda predsednika republike Moscickega

London, 13. maja. b. »Times« prinaša na vidnem mestu naslednje poročilo iz Varšave: Predsednik poljske republike Moscicki je imenoval znanega liberalnega prvaka in opozicijskega politika Kazimirja Bartela za senatorja, kar si v informiranih poljskih političnih krogih tolmačijo kot osebno pobudo predsednika republike za spravo in izboljšanje odnošajev med taborom pokojnega Pilsudskega in levčarsko opozicijo. Nedavni govor podpredsednika vlade Kwiatkowski v Katowicah, ki je opoz-

ciji ponudil roko sprave, torej ni ostal brez odmeva pri najvišjih krogih republike. Senator Bartel je bil pred leti ministrski predsednik in je veljal za enega izmed najvišjih sodelavcev pokojnega Pilsudskega. Kašanje se je s pokojnim maršalom razšel, ker ni odobral stališča, da bi se morala vsa politična moč v državi osredotočiti samo v rokah nekaj oseb. Skrajna vladna desnica seveda s pobudo predsednika republike za pomirjenje v narodu ni posebno zadovoljna.

Vukova proslava v Parizu

Paris, 13. maja. AA. Včeraj popoldne je bila v Collègeu de France svečana proslava 150. obletnice smrti Vuka Karadžića. Proslava se je udeležili jugoslovenski poslanik v Parizu dr. Božidar Purić s svetniškom poslanstva Simićem, načelnikom prosvetnega oddel. Markovićem, med slavnostnimi gosti pa so bili še Emil Dard, biv. francoski poslanik v Beogradu, Jacques Ancel, profesor Sorbone in številni profesorji in književniki. Slovesnosti je predsedoval Paul Boyer, ravnatelj pariške šole za vzhodne jezike, o Vuku Karadžiću pa sta predavala Andre Mason in Andre Vailant.

Povikljanje davkov v Ameriki
Washington, 13. maja. br. Reprezentativna zbornica je danes z veliko večino odobrila zakon, s katerim se povikujejo nekateri davki. Namen zakona je predvsem zanje skritega kapitala, ki ga hoče predsednik Roosevelt na ta način prisiljati v narodno gospodarstvo in koristno investirati pri javnih delih. Letni davek novega davka je prenehan na 5.3 milijarde dolarjev.

Darajte za »Zvezico« šibad

Priprave za sprejem Mussolinija v Genovi

Rim, 13. maja. AA. Mussolini bo prispel v Genovo v soboto jutraj z vojno ladjo, ki jo bo spremljalo veliko število drugih italijanskih vojnih ladij, pred katerimi bo plulo 40 podmornic. Po prihodu bo najprej odšel v mestno palačo, nato pa bo na trgu znašal velik govor.

Krst belgijske princeze
Haag, 13. maja. AA. V katedrali v Haagu so včeraj slovesno krstili princezino Beatrico, hčerko prestolonaslednice Julijane. Krstu je prisostvoval tudi belgijski kralj Leopold, ki je prispel z letalom.

Atatürk odstopil svoje nepremičnine državi

Ankara, 13. maja. AA. Predsednik republike Kemal Atatürk je izvršil v navzočnosti visokih državnih uradnikov zakonske formalnosti prepisa vseh svojih nepremičnin v korist državi.

Kakšne rase so Avstrijci

Dunaj, 13. maja. br. Znani berlinski profesor za raso vedo, dr. Kulus, je imel danes na Dunaju predavanje, v katerem je objavil svoja najnovejša dognanja glede rase pripadnosti Avstrijcev. Po njegovih ugotovitvah so Avstrijci nordijske rase, ne pa, kakor so doslej težili, dionavske.

Nameščenci plačani slabše od težakov

V Sloveniji je okrog 12.000 zasebnih nameščenov in na vsakega odpadejo povprečno 4 družinski člani

Ljubljana, 13. maja. O socialnem položaju zasebnih nameščenov vladajo v splošnem nejasni pojmi v srednjih stanovih in tudi med delavstvom. Na nameščenca gledajo kot na brezskrbnega rentnika in menda nikomur ne pride niti na misel, da so mnogi zasebni nameščenci celo slabše plačani kakor težaki. V tem pogledu so številke, ki jih navaja Ivan Tavcar v svojem članku »Plače zasebnih nameščenov v Sloveniji«, objavljenem v »Organizatorju«, pravo odkritje.

V Sloveniji je okrog 12.000 zasebnih nameščenov in treba je računati, da odpadejo na vsakega povprečno 4 družinski člani ter obtoji 48.000 ljudi zavisi od nameščenske plače. To se pravi, da vsak 25. Slovenec živi v družini zasebnega nameščenca. Upoštevati je pa treba tudi, da so zasebni nameščenci zelo pomembni dejavniki v gospodarstvu, ker razen delodajalcev vodilno in izpodbudno vlogo v gospodarstvu življenja se sama po sebi zahteva, da bi prejemali za svoje odgovorno delo tudi primerno plačo. Po podatkih Trgovskega bolnišnice in podpornega društva so bili zasebni nameščenci razdeljeni v mednarodnih razredih zavarovalnice januarja tako:

Razred	plača ali na uro	Zavar.	%
1.	1 — 300	1	1007 10,59
2. - 5.	301 — 420	2,10	694 7,51
6.	421 — 500	2,50	432 4,67
7. - 8.	501 — 720	3,60	828 8,90
9. - 10.	721 — 1000	5	1351 14,61
11.	1001 — 1200	6	676 7,31
12.	1201 in več	nad 6	4264 46,11

Skupaj 9247 100

Tabela nam kaže, da nima niti polovica zasebnih nameščenov nad 1.200 din plače na mesec, med tem ko ima 43% nameščenov še celo nižje plače, kar znaša na uro 2.10 — 6 din na uro. V I. mednarodnem razredu so zavarovani po večini trgovski vajenci, zato se oziramo samo na zavarovalno, zavarovane v višjih razredih. Po 2.10 — 6 din na uro znašajo te plače, če računamo, da nameščenci delajo le 8 ur na dan. Toda mnogi name-

ščenci delajo najmanj 10 ur na dan. Sprevidimo, da ne zaslužijo niti toliko, kakor najslabše plačani težaki, ki za nje banke naredita o minimalnih medzid določa 3 din minimalne mesečne na uro.

Nameščenske plače niso zaščitene z neredno o minimalnih medzid. Strobovne nameščenske organizacije so predlagale, naj bi banke predpisale za nameščence 50% višje minimalne mesečne plače za nekvalficirane delavce. Zdej nekvalficirani delavci ne smejo biti plačani izpod 8 din na uro, za nameščenske plače pa ni nobene omejitve naveden.

Nameščence so v splošnem še slabše plačane od nameščenov. Izpod 1000 din plače na mesec jih ima v bankah 23,31%, v trgovini 38,64%, v tekstilni industriji 28,37%, v lesni industriji 36,36%, v občinskih pisarnah 48,44%, v odvetoinskih in notarskih pisarnah pa celo 62,59%.

Upoštevati je treba tudi, da so pri nameščenskih plačah veliki odbitki; čim manjša je nameščenska plača, tem bolj je obremenjena. Tako znašajo odbitki pri plači od 1.000 do 2.000 din 13,63%, pri plači nad 2.000 din pa 12%. Zasebni nameščenci so razen delavcev in javnih nameščenov najbolj obremenjeni s socialnimi davčninami. Svoji plači ne morejo skriti pred davkarji in vse obremenitve so izterjive do poslednje pare.

Po podatkih Pokojninskega zavarovalnega društva v Ljubljani so povprečne zavarovalne mesečne pri PZ zadnja leta neprestano upadale. Od l. 1931 do 1937 so se znižale za 10,50%. Redukcije plač so utemeljivale s gospodarsko krizo in povenitvijo življenjskih potrebščin, ki je na naslopa konjunktura in so se življenjske potrebe začele naglo podraževati, so ostale plače nespremenjene.

Po indeksu cen prehrane Delavske zbornice so se življenjske potrebe podražile od leta 1935. (junija) do letošnjega marca za 22,55%. Nameščenske plače že prej niso ustrezale življenjskemu minimumu, zato naj mnogi nameščenci živijo v prav obupnih razmerah. Toda o svoji bedi ne želijo javno. Skrivajo jo, dokler morejo; skušajo se oblačiti dostojno, a na ta račun stradajo — nekateri še bolj kakor delavci.

plačani, ki ga zabije s glavo. Radečani se opomorejo in zave napadajo. V 40 minutah Lanič zopet s glavo zabije drugi gol za Radečane. Bilo je še nekaj napadov in obeh strani in sodnik je živig. Radečani so nastopili s nekaterimi rezervami in niso nudili obilne igre, toda kljub temu so v celoti zaslužen priložni zmagi 3 : 2 (1 : 1).

V predstavi je mladina iz Radeč premagala mladino iz Vrhnove 3 : 0. Številna demata in tudi trbovška publika je pozdravila zaslužen zmagi Radečanov.

— Deležno vreme. Ze nekaj časa imamo deležno vreme, ki ovira rast in razvoj vrtnih in poljskih sadežev. Pred kratkim nam je napravila poseba občutno škodo v sadovnjakih in vinogradih, sedaj pa je nevarnost, da nam osajajo posejani krompir, koruza in fižol in druge rastline. Dobrodošel pa je del lesnim trgovcem in aplavlarjem, ki odvažajo po avstrijski Savi vsak dan zelo veliko lesa proti Zagrebu in Beogradu.

Bolgarski pevci v Kranju

Kranj, 12. maja. Moški zbor Plovdivskega pevskega društva se pripelje v Kranj jutri ob pol 12. Specieem bo pred spomenikom Kralja Petra I. Osvoboditelja v Prestolonasledniškem parku. Drage goste posredavi predsednik občine in za to priliko sestavljenega mednarodnega odbora g. Česenja Karel. Pri sprejemu bo zbrana mladina, sodelovala bo godba Kranjskega glasbenega društva, gimnazijski pevski zbor pa bo v pozdrav zapel. Popoldne ob 3. se poklonijo bratje Bolgari na pokopališču pesnikoma dr. Francetu Prešernu in Simonu Jenku, nato pa si ogledajo mesto in njegove zanimivosti. Vodstvo imajo člani Jugoslov. akademanskega društva. Zvečer ob pol 9. bo v telovadnici v Narodnem domu koncert. Zbor bo pozdravil direktor gimnazije g. dr. Simon Dolar. Koncertni spored obsega: Dobri Hristov — Dafino vino, Benedikt Bobčevski — Oblak, Jakob Gotovac — Vardar, Behterov — Pod mladim djevo, A. Bukoreštiljev — Venček bolgarskih narodnih pesmi št. 10 ter v drugem delu: E. Adamci — Franica, Dobri Hristov — Vila se gora in Ganimata majka, Petko Stajnov — Tajnata struna, Hristo Manolov — Zetvari, Angel Bukoreštiljev — Ljubljana. Vse skladbe so najlepši zbori v sijajnih priredbah in odlični izvedbi. Po koncertu bo na Stari po-

Zanimiva je tudi izpoved nekaterih članov uprave, ki so bili svojetlačno izvoljeni v odbor. Ko so se namreč oglašili v poslovnih prostorih, da bi v smislu pravil nadzorovali poslovanje zadruga, jim je ravnatelj Rože dejal, da nimajo pravice vpogleda v poslovanje, nekaterim je pa rekkel, da kljub izvolitvi v odbor »centrala« te izvolitve ni potrdila. Kje je bila prav za prav ta centrala, ni povsem jasno, kajti nekaterim je zatrjeval, da je v Zagrebu, drugi pa da je v Beogradu. Ugotovljeno pa je, da je poslovala »Privredna zadruga« v Mariboru popolnoma samostojno in policija tudi nadaljuje preiskavo v tej smeri. O denarju seveda ni duha na slova. V ponedeljek bo državno toilstvo, ki vodi vso preiskavo, začelo zasliševati priče.

Iz Maribora

— Na nož je padel. V Podolci je 26letni delavec Ivan Rajh obrezoval dreve. Na sroča je hotel, da je Rajh padel s drevesa. Padel je tako nesrečno na nož, da si je prerezal žile na levi roki. Rana je bila tako nevarna, da so pomestredstva morali prepeljati v bolnico.

— Občinski tečaj. Občno pospeševalni referat pripravlja za Maribor naslednje učne tečaje: za mojstrstva izpitna predavanja, računstvo, obrtno inženjstvo, avtomoto varjenje in splošno mizarstvo. Zastiguran je po doseganju prijateljev damski krojni tečaj. Pojavila se je doba na sreškem načelnstvu, kjer se je treba tudi prijaviti.

— Konec tedna v gledališču. V soboto — zadnjič in pri znižanih cenah — zelo priljubljena komedija »Dva tucata rdečih rož«. V nedeljo popoldne gostujejo Orlovčani v Korzetovi novi kmečki komediji »Čigav je gruska«. Zvečer na nepretrgno zadržaj »Trubadur«, v katerem gostuje svetovno priznani komorni pevec tenorist Marlon Vlahović. Red B.

— Dvojbo z noži. Pred Repotstvom gostino pri Sv. Martinu na Pohorju sta se spoprijela Henrik Kapun in Martin Topolič ter se neusmiljeno obdelavala z noži. Oba mladencita sta dobila nešteto ran po vsem telesu, tako da so ju morali prepeljati v mariborsko bolnico. Njuno življenje je v resni nevarnosti. Spopadla sta se zaradi ljubosumnosti.

— Akt »Irvine Scotland Yard policije v Mariboru. To dni je prišel iz Londona od Scotland Yard policije spis na maribor-

tu potekati nekaj urašnih obiskov iz Bo. hriškega kosa; med temi je bil najpomembnejši pekar, ki študi gosti na svetovni rolo. Vani nastop, števila množice in lase slovenske narodne pesmi so dajali prireditelji poseben dar in gostje so se po gostih čudili, da v vsaki naši vasi mala. te na dober pevski zbor. Nastop, ki so ga prenosili tudi po radiu, je trajal skoro celo uro. Nasto sta sprejela direktor Zveze za turški promet v Ljubljani dr. Žižek in direktor mariborske zveze g. Loos, ki sta podala kratko reportažo o potovanju. G. Beare je v nemščini izrazil svoje navdušenje nad lepoto naših krajev in izrekel prislanje našemu gostinstvu, ki je na visoki stopnji. Očitaj, da bo bodo predstavniki inozemskega turizma storili vse, da privabijo čim več gostov v naše kraje.

Dani se so odlični gostje vrnili na Bled, kjer skupno oddajo na Vinogor, nato pa se odpeljejo preko Jesenice v Kranjsko gor. ro in Planico, kjer bo njihovo potovanje po Sloveniji zaključeno.

Beležnica

KOLEDAE

Danes: Petek, 13. maja. katoličani: Servacij, Jazna

DANASJE PRIREDITVE

Kino Matiča: Revolucionjska svatba (samo ob 16.)

Kino Union: Nekoč se je dogodilo...

Kino Sloga: Duh smrti

Kino Moste: »Njena ljubav, njena bolečina«

Produkcija poljske glasbe ob 18.15 v veliki Filharmonični dvorani

Koncert moškega zbora Plovdivskega pevskega društva ob 20.30 v veliki Filharmonični dvorani. Po koncertu prijateljski večer v veliki dvorani Kazine

DEŠURNE LEKARNE

Danes: Dr. Kmet, Tyrševa cesta 43, Trnkoczy dr., Mestni trg 4 in Ustari, Selenburgova ulica 7.

Izpod rita

Ljutomerska kapljica je znana širom naše domovine, saj jo je že Napoleon skral, in radi jo imamo, se rajši pa ima ona nas. Domačini so je vajeni in jim že kolikor toliko prizanaša. Gorje pa tistim, ki je ni so vajeni. Ne glede na stan in starost pobira svoje žrtve med tujci, ki pridejo v te kraje po potrebi službe. Naj bo doktor, učitelj, uradnik, pisar ali hlapec. Marsikoga in marsikaj ima ta Zlatna kapljica že na vesti. Lahko je s hlapcem, ki ga gospodar odpusti, če postane nezanesljiv, težje je v drugih primerih.

Če oboli kmetu živinca, pokliče živinodarstva ali pa ga ne pokliče in ta pride ali pa ne pride in če pride, pomaga ali pa ne pomaga. Mačke ni vredno zdraviti, psa tudi skoraj ne, prašič pogine predno pride pomoč, govedo pa je menda že preveliko ali kati. Oni dan je bila neka krovica tam neke v Premurju na tem, da povzre, lepa — velika dva tisočaka vredna in še več. Ker so nastale komplikacije, so poklicali veterinarja. Sedem možakov je držalo kravo, osmi — veterinar, je privezal teletu vrvi okrog vratu in potem so vlekli, dokler se ni — vrv pretrgala. In je mislil živinodarstva, da je s tem preizkusil zadnje »zdravilo« in jo je — popihal. Za talisman je pustil teletu odtrgani konec vrvi okrog vratu. Ubogo kravo, ki je trpela neznanse muke, so po tem brezuspešnem »zdravljenju« zaklali, pa kar brez veterinarske pomoči...

Zarah Leander v Ljubljani

Ljubljana, 13. maja. Ta dni se mudi na Dunaju slovita igralca Zahrah Leander, ki se pogaja tam s producenti za svoje sodelovanje v nekem velikem novem filmu. Zahrah Leander je pred leti na Dunaju zaslovela po svojem izrednem uspehu, ki ga je dosegla v gledališču »Theater an der Wien« s R. Benatzkijevim opereto »Axel von der Himmelskugel«. Dunajski filmski producenti so postali nanjo takoj pozorni in so jo angažirali za prvi film; tako je nastal prvi dunajski revijski, z razkošjem izdelan film »Premiera«. Po velikem uspehu »Premiere« je bila Zahrah Leander angažirana pri berlinski Ufi ter je tam sodelovala pri tem podjetju v treh filmih, v katerih je odigrala glavne vloge. Njen najnovejši film »Habanera« teče danes v Ljubljani v kinu Unionu.

Občinstvo, ki je v Zahrah Leander spoznalo že izredno nadarjeno in odlično igralko, ki podaja vse svoje vloge z močnim, globokim in naravnim občutkom, čaka film »Habanera« že prav nestorno glasiti ker je iz strokovnih filmskih revij in drugega casopisja obveščeno, da je Habanera imel vespoved velik uspeh. Vseblina »Habanere« je zelo dobra, snov zanimiva in veselozi napeta, poleg tega pa zapoje Zahrah Leander v tem filmu tri čudovito lepe pesmi s svojim temnim, prav svojstvenim alkom. Vsi ti razlogi govorijo torej za to, da si bo ljubljansko občinstvo, ki si želi dobrih in lepih filmov, ogledalo film znamenite švedinje v kinu Unionu.

ZARAH LEANDER
slavna švedinja, imenovana druga Greta Garbo v svojem najnovejšem velikem filmu
Kino Union, telef. 22-21

Danes premiera! Predstave ob 16, 19.15 in 21.15 ur.
La Habanera

Hrepenenja po svoji severni domovini, po belih, zasneženih poljanah, razočarana od svojega le na videz srečnega življenja, dušasta se v peklenški vročini nezmožnega južnega podnebja, je spoznala mlada žena vso zmo to svojega mladostnega koraka ter sprejela borbo za svojo srečo in rešitev svojega otroka...
HABANERA je melodija srca, pesem juga in vodilni motiv romana velike strasti.

Vlomilec Radošević izročen sodišču

Kako je segal po tuji lastnini in kako se je slednjič ujel

Ljubljana, 13. maja. Vlomilec Mateja Radošević, ki se je zatekel v celjsko bolnico, kjer so ga prijeli in izročili ljubljanski policiji, so večeraj ponovno zaslišali. Sploščeta navrhani Mate ni hotel priznati, da ima na vesti poleg vlomov v Kosijevu gostilno v Šiški še druge grehe, večeraj pa se je le vdaj in priznal še nekaj vlomov, ki jih je zagrešil zadnje čase v Ljubljani. V začetku maja je vdrl v znano Stepičevu gostilno v Trzinu ulici v Šiški, kjer se je ponoči povzpela na verando, nato pa zlezal skozi okno stranišča v spodnje prostore. V gostilni je ukradel 6 kg težko šunko, popil nekaj vina in odnesel tudi več obleke, tako da je bila lastnica gostilne oskodovalna za nad 1000 din. Radošević, ki se je sploh specializiral za vlope v gostilne, je nekaj dni popreje obiskal tudi gostilno Antonije Komidarjeve v Zg. Šiški. Tudi tam je v nočni hurah, ko so domači trdno spali, gospodaril prav po svoje. Napil se je in najedel, pobral nekaj obleke in več škatel cigaret, nato pa spet izginil, menda precej nejevoljen, ker ni našel tudi denarja. V Florjanski ulici 13 je ukradel dijaku Vladimiru Rožkarju lep siv svrtnik, ki ga je prodal nekemu soferju in denar hitro zapravil. Radošević ima na vesti najbrž še več vlomov v okolici mesta, kjer se je potepal precej časa, ko so ga v začetku aprila izpustili iz zaporu v ljubljanski jetnišnici, kjer je sedel zaradi prejšnjih vlomov.

Dasi je Radošević izgnan iz ljubljanskega policijskega okoliša, se ni hotel umakniti. Ze prve dni je potikal v okolici še dva tatinska brata. V noči na 4. t. m. so se napotili v Šiško in Kosece, kjer so sku-

šali vlomiti v tri hiše. V prvi so se nameravali polastiti drobne kose, za katere so vedeli, da jih imajo domači upravniki v veži. Pri vlovu pa so povzročili precejšnji ropot in se je prebudišla neka ženska, ki jih je preopdila. Precej nerodni so bili tudi pri drugi hiši, kjer so se morali umakniti, ne da bi kaj opravili. Še večje razočaranje pa jih je čakalo pri vlovu v Kosijevu gostilno. Gospodar menda precej rablo spi in je takoj, ko so pričeli vlomilci »delati«, začel ropot. Hitro je vstal in se oborožil s samokresom, s katerim je ustrelil vlomilca Radoševića v roko, ko je bil že smel šlo po pri večnih vratih in skušal obrniti ključ, ki je tical v ključavnici na notranji strani. Radošević je po streli zastulil, ne toliko zaradi bolečin, kakor zaradi presenečenja in strahu. Vlomilci so takoj po streli nemudoma pobegnili proti gozdu in ušli zaledujočemu jih gostilničarju v Podutik.

Tam šele so se poznogovorili. Ranjeni Radošević je pokazal svojima pajdama nane na obeh rokah. Rane si je izmil v potoku in jih zavezal z robcem. Sprva je hotel iskati pomoči kar v ljubljanski bolnici, na pregovaranje tovaršev pa si je premislil in odšel z njima proti Kamniku. Do jutra so prispeli nekam v kamniško okolič, kjer so beračili pri kmetih, zvečer pa sta tovariša zapustila Radoševića pod pretevezo, da gresta obiskat prijatelja v bližnji vasi. Radošević se je zatekel pod bližnji kozolec, kjer je preupal noč, naslednji dan pa jo je mahnil čez Črnivec na Stajersko stran in se zatekel v celjsko bolnico. Tam se je predstavil pod napačnim imenom, dokler ga niso spoznali in izročili v roke pravice.

je padla nanj šipa s streha in mu prera. zala kite na levi nogi. Mirnik se zdravi v celjski bolnici.

—c Umrl je v detetku v Lastnem domu 8 v Gaberju v starosti 69 let Leopold Heligstein, dolgoletni kleparski mojster v Westnovi tovarni.

Iz Radeč

— Vsem naročnikom »Slovenskega Narodna« v vednost. Ker so se pri dostavitvi našega lista v Radečah pojavile nevišne zamude in nerednosti, obveščamo cenjene naročnike, da bodo odsedaj dobivali »Slovenski Narod« samo v trgovini Kos in si. cer šele po pol 19. uri, to je po prihodu poštnega prevoznika g. Baumkreherja. Kdor bi ne želel te dostave, naj to sporoči v trgovini Kos in bo prejmal list šele naslednji dan z redno pošto.

— Napeta negotovna tekma. V nedeljo se je vrnila na igrišče SK Radeče na Njivah prijateljska nogometna tekma med domačim moštvom in »Daskom« (Delavskim atletskim športnim klubom) iz Trtove. Tekma je bila veselozi napeta in mestoma zelo ostra. Napadi valove s polja v polje in obe obrambi imata dosti dela. Kočno pride »Dask« po голу iz gneče v iniciativu. Šele malo pred polčasom izenači Simončič z lepim strelom pod prečko. V drugem polčasu igrajo Radečani proti vetru in soncu, tako da ima radeška obramba obilo dela, ki pa ga sigurno opravi. V 25. minutah Radeče zopet popuščajo in prikažejo se vsi hri novi gola. Olja obramba zelo ostro vsi št. V 40 minutah izenači Lanič s lo-

sti podravni večer, katerega odkrbiijo mest. občina in kranjska društva. V nedeljo se odpeljejo bolgarski gostje ob 10. v Tržič.

Mednarodni odbor vabi zastopnike občest, uradov in ustanov, društva ter vso javnost, da v čim večjem številu pridejo k sprejemu in tako dočakaajo dragim gostom lepa čustva ob njihovem prihodu in svoje simpatije do bratstva bolgarskega naroda. Enako lepa bodi tudežba pri večernem koncertu, kjer nam bo zbor odkril krasoto bolgarske narodne glasbe in nam pripravil izreden glasbeni užitek, kar jamči ime zborovnega ustanovitelja in plodovitega skladatelja g. Angela Bukoreštiljeva, ki bo sam navzoč in priznanega zborovnega dirigenta g. Ivana Kočevca, ne manj zbor sam, ki je ne le med prvimi v bolgarski pevski zvezi, ampak je svoj sloves popolnoma upravičil na mnogih koncertnih turnejah. Medsebojnemu spoznanju in zblizanju je namenjen sestanek po koncertu. Pridite. Mednarodni odbor vabi končno vso javnost, da izkaže bratrom Bolgarom vespoved naše domače priročno gostoljubje, hišne posestniške se posebe, da v pozdrav spoštovanim gostom izvedejo zastave.

SOKOL

Lep sokolski praznik v Trebnjem

Na hinkoštno nedeljo in ponedeljek bo naše sokolsko društvo proslavilo svojo 30 letnico s pomembno sokolsko manifestacijo. Sokolska župa Novo mesto priredi na ta praznik župni inlet v Trebnjem, ki bo — upajo naši Sokoli — velika sokolska manifestacija vsega dolenskega sokolstva. Kakor stišimo, se bo te manifestacije udeležilo tudi sokolstvo drugih žup in tako potekalo da je sokolstvo mnogoga organizacija, vedno pripravljena na vsak klic. To bo tudi obredna prva preiskovalna sokolskih vaj za Pragen.

Naši Sokoli se zelo pridno pripravljajo. Pa tudi drugi izdelniki bodo prišli na svoj račun. Saj je Trebnje znano kot lep in slikovit kraj, obkrožen s majhnimi hribčki, s katerih je lep razgled na vse strani. Vsi, ki ljubijo lepoto in slikovito naravo, posebno ono z Dolenske, te slovenske svíce, ne bodo zamudili, da za en dan posejajo na skrti in uživajo v lepi naravi in vsemu drugemu (doljenkemu cviku tui?).

Torej na hinkoštno ponedeljek naj bo gosti vseh ljubiteljev narave in telovadbe. V Trebnje!

Afera

»Privredne zadrug«

Maribor, 13. maja. V sveti s afero »Privredne zadrug« se dan za dan oglašajo na tiskajni polici. Ji številni občudovalci, tako da presega škoda, ki jo trpe prizadeti zadrugarji, okrog pol milijona. Ker je podan sum, da so pri sleparskih manipulacijah »Privredne zadrug« sodelovali tudi nekateri funkcionarji zadruga, je policija izdala proti njim zaporno povelje. Včeraj popoldne in danvi so se oglašili policijski uradniki na davih bi stanovanjih, a v splošno začudenje niso našli nikogar doma. Policija do. mneva, da so se gospodje odpeljali v Zagreb, ker skatujejo organizirati prenos »Privredne zadrug« iz Maribora v Zagreb. Policija je zaslišala tudi nekateri uslužbenec zadruga, ki so izpovedali, da je ravnatelj Jože Rože skotaj vse poslovne vozi sam.

Inozemski gostje v Boh. Bistrici

Bohinjska Bistrica, 13. maja. Z Bleda so se večeraj predstavniki mednarodnega turizma odpeljali čez Lesce, Begunje in Tržič do Sv. Ane in se ustavili pri Ankeletu, kjer jim je Zveza za turški promet priredila majhno zakusko, nato pa so se skotzi Tržič in mimo Radovljice vrnili na Bled, kjer so kosili, a ob 15. so nadaljevali vožnjo v Bohinj.

V Bohinjski Bistrici jih je v imenu obč. članov pozdravil župan Jakob Rozman, nato so si pa gostje ogledali romantični Bohinj in vse njegove lepote. Zvečer ob 21. jim je bil prireditelj v krasnem hotelu »Belevedere« pozdravni večer, na katerem je spregovoril župan g. Rozman, ki je razložil pomen tega obiska, poudarjajoč, da je treba turški promet pospeševati na razne načine in tudi z razkazovanjem narodne folklore. Domači bohinjski fantje v narodnih nošah so ob spremljevanju harmonike in s sodelovanjem kmečkega taro-

DNEVNE VESTI

— **Poreči vprašanja našega šolstva.** Glavni odbor JUU je včeraj zaključil svoje zasedanje. V poročilu pravi, da je bilo z veseljem ugotovljeno, da se pretežno večina jugoslovnskih učiteljev za vedno drži neodvisne stanovske poti in vseh sklepov, sprejetih na zadnjih treh glavnih skupščinah. Po proučevanju prosvetno šolskih vprašanj je glavni odbor ugotovil velike težave, s katerimi se morajo boriti zdaj narodna šola in učitelji. Zato apelira na merodajne čimtelje naj po možnosti čim prej reformirajo in reorganizirajo sedanji šolski sistem tako, da se bosta lahko šola in šolska mladina nemoteno razvijala. V sredo je prosvetni minister Dimitrij Magarašević sprejel zastopnike glavnega odbora in obravnavala s njimi vprašanje vzdrževanja šolskih poslopij, zgraditve novih šolskih poslopij, prenatrpanost v razredu, izvajanje šolnega obveznega šolanja revizije učnega načrta ter programa za osnovne in višje narodne šole, prosvetnega dela učiteljskega izven šole, šolskega nadzorstva, razmer v JUU, stalnosti učitelstva, napredovanja draginskih doklad omočenih učiteljev in celobita, namestitve brezposelnih učiteljev in učiteljic, potreba povziranja plaš ter vsakotnega učiteljskega razporeda.

— **Poziv zagrebških trgovcem na udeležbo na kongresu v Ljubljani.** Med letošnjim pomladanskim velesejnim bo v Ljubljani tudi vsedržavni trgovinski kongres, ki bo ob enem velika manifestacija solidarnosti trgovskega štana v naši državi. Zveza trgovskih združenj za dravsko banovino je razposlala svojim članom okrobnico, v kateri pravi, da je v naši državi organiziranih okrog 120.000 trgovcev, ki zaposlujejo 250.000 pomočnikov in vajencev. Dolžnost vseh trgovcev je udeležiti se kongresa v Ljubljani, kjer se bo apeliralo na merodajne čimtelje naj se čim prej rešijo vsa preda trgovski stan zadevajoča vprašanja. Prireditelji so prebrani, da se bo udeležilo kongresa v Ljubljani tudi mnogo trgovcev iz savske banovine.

Kino Union — Tel. 22-21
Ob 16., 19.15 in 21.15 uri komedija
Nekoč se je dogodilo ...
V glavni vlogi nepozabni »Porotnik indijske brigade« **ERROL FLYNN.**

— **Visoka gosta v Zagrebu.** V Zagreb je prišel v sredo zvečer princ Heinrich von Reuss. Princ potuje s svojim sinom v Dubrovnik. Včeraj je je ogledal Zagreb, ki mu je zelo ugal. Jutri na prispje v Zagreb princ Oskar Pruski tudi na poti na Jadran.

— **Obitniški tabor v Laškem.** Obitništvo dravske banovine se bo v nedeljo dopoldne zbralo na velikem obitniškem taboru v Laškem. Prireditelji: Zveza obitniških društev, Obitniško društvo v Laškem s sodelovanjem vseh krajevskih čimteljev so pred zadnjimi pripravami za sprejem številnih gostov iz bližnje in daljne okolice, med katerimi pričakujejo tudi zastopstva obitništva iz ostalih krajev Jugoslavije in iz bratske Bolgarije. Radi centralno letošnega mesta zborovanja in na radi ugodnosti polovične voznine bo brez dvoma mnogo naših obitniškov izkoristilo lepo nedeljo, da napravijo enodnevni izlet na svojo stanovsko skupščino in tako pred javnostjo manifestira za svoja stanovska stremjenja.

KINO SLOGA, Tel. 27-30
predvaja DANES POSLEDNJI
tajinstveni film
DIH SMRTI
BORIS KARLOV kot izumitelj tajinstvene kemične substance »Radium Xc, ki ima mnogo večjo moč, kakor radij sam.

— **Madžarski zdravniki in novinarji v Zagrebu.** Na našem Jadranu se je mudilo več dni 128 madžarskih zdravnikov in novinarjev, ki so si ogledali naša primorska letovišča ter zdravstvene in kulturne ustanove. Drevi se pripeljejo madžarski izletniki v Zagreb, kjer bodo gostje mestne občine in banške uprave.

— **Naši izseljenci imajo le redko priliko,** da bi nas obiskali. Vendar so zadnja leta v navadi organizirani skupinski obiski naših rojakov. Potrebno je da vzdržujemo vezi z izseljenci s čim številnejšimi obiski. Upoštevati pa moramo seveda, da so potovanja draga, kar marsikomu prepreči obisk domovine. Najlepša prilika se nudi rojakom, da nas obiščejo med Ljubljanskim velesejnim od 4. do 13. junija, ker so tedaj v veljavi vozne olajšave za obiskovalce velesejma v številnih državah. Tako bo n. pr. veljal letos v Nemčiji 25% popust, na bivših avstrijskih železnikih 25 do 33%, v Bolgariji 50%, v Franciji, Grčiji, Rumuniji, Švici in Češko-slovaški 25%, v Madžarski 25 — 33% in v Italiji 30%. Na jugoslovnskih železnikih pa imajo brezplačen povratek.

— **Družba »Batignol« izgubila pravdo proti državi.** Znano, se preveč znano gradbeno podjetje v Beogradu »Batignol« je imelo z državo pravdo v zadevi tolaženja in izpolnitve pogodbe o delih pri izsuševanju močvirnatga ozemlja pri Pančevu. To gradbeno podjetje je prevzelo iz naših držav že več velikih javnih del in je tudi zaslužio že več milijone. Pravdo proti državi je podjetje izgubilo. Vlekla se je več mesecev. Samo ustmena obravnava pred sodiščem je trajala 17 dni. Batignolova težba je bila v celoti zavrnjena in tako je država dobila proces v vrednosti 40.000.000 din.

— **Aljažev dom v Vratih bo oskrbovan od nedelje do 15. maja dalje.** Ta postojanka SPD pod severno Triglavsko steno vabi že spoznati številne turiste v to edinstveno goreško kraško. Pot iz Mojstrane vodi mimo mnogega slapa Peričnika, ki je čudovit pri sedanjih obilici vode, ki jo bruhja z višine v bobnasti kotel. Izletniški vlaki vozijo tudi že od nedelje dalje tako, da je najpriladnejši čas za prijetne spomladanske izlete. Stančičeva kočna na Triglavu bo oskrbovana od 15. t. m. in potem zaprta do pričetka letne sezone. Roblekov dom na Begunjski je do nadaljnjega oskrbovan od nedeljah in praznikov. Gradbeno dela pri »Zlatorogu« so že toliko napredovala, da je nova stavba že pod streho; ponosni novi planinski dom ob Bohinjskem jezeru bo odprt prvi dne julija. Oni, ki hočejo prebiti svoje počitnice v lepem Bohinjskem kotu v novo urejenem »Zlatorogu«, kjer bodo na razpolago sobe z vsem komfortom, naj že sedaj rezervirajo sobe pri upravni hotela »Zlatorog« p. Sv. Janez ob Boh. jezeru. Vedno lepa Komna vabi tudi spomladanske izletnike. Dom na Kravcu leži na razgledni točki, da vidiš vse planine Gorenjske na eni strani in na Znanstveni plani, dostop je

lahak ali iz Kamnika ali iz Cerkelj mimo Sv. Ambroža, dobre tri ure hoda. Na Veliki Planini je sedaj vse pisano spomladanskega cvetja, najpriladnejši vzpon je iz Črne takoj za gostilno pri »Junčuk« na levo tako, da traja hoda do koče SPD na Veliki Planini le dve uri. Prijetna spomladanska izletna točka je Dom v Kamniški Bistrici. Ljubitelji cvetoče narave hitite sedaj v planine, ki se vam bodo oddotile za zimsko spanje.

— **Sedež evanđeljske cerkve ne bo več v Zagrebu.** V sredo zvečer je bil v Zagrebu zaključen IV. kongres nemške evanđeljske cerkve v Jugoslaviji. Med drugimi je bilo sklenjeno, da bo sedež evanđeljske cerkve prenešen iz Zagreba v Vrbas, Novi Sad ali Beograd.

— **Francija bo tudi zastopana na letošnjem pomladnem Ljubljanskem velesejnu** od 4. do 13. junija z reprezentativno razstavo industrijskih izdelkov in knjig. Razstavljenih bo 3000 francoskih knjig. Francija torej navezuje z nami gospodarske vezi z znamenju kulture, kar znamo prav v teh časih se posebno ceniti. — Edinstvena posebna razstava na pomladnem velesejnu bo »Cestac«, ki bo nazorno pokazala, kako pomembna gospodarska in mednarodna pokrajina je Slovenija, ki leži na križišču mednarodnih poti in na razpotju treh velikih narodnih skupin: Slovanov, Germanov in Romanov. Med velesejmskimi dnevi bo v Ljubljani kongres Društva za ceste in zato bo pomen cestne razstave še večji. V slogu s cestno razstavo pa bo tudi velika avtomobilska razstava, doslej največja v Ljubljani. Ob tej priliki bo v industrijskem delu prireditve tudi polpina, vprav mogočna razstava naše tekstilne industrije. — Poseben pomen je treba pripisovati tudi razstavi izdelkov ženskih domačih obrti, ker bo pokazala, da so domači ženski obrti pomemben gospodarski čimtelj in njihovi izdelki tudi učinkovito propagandno sredstvo v drugih državah. — Razstava pohištva bo tudi letos zares lepa in bogata ter bo izredno skrbno aranžirana.

— **Odlikovanje Zinke Kunčeve.** Tudi Ljubljancem dobro znana operna pevka, zdaj primadama newyorške Metropolitan opere Zdenka Kunčeva-Milanov je sodelovala na koncertu v Gardnem domu v Beogradu med bivanjem turških državnikov v Beogradu in pri tej priliki je bila odlikovana z redom Sv. Save III. stopnje, 5. junija bo pela v Zagrebu v »Turandot«, 11. junija pa v Beogradu v »Aidic«. V kratkem odpotuje v London, kjer nastopi 27. in 30. t. m.

— **Izlet planincev v Tatire** bo od 2. do 12. julija. Prijave sprejema pisarna SPD v Ljubljani najkasneje do 31. maja t. l. Zah tevaite programe za izlet.

— **Velika kmetijska veselica na Zgor. Otavah nad Begunjami** pri Cerknici se bo vršila letos v nedeljo, 22. t. m. dopoldne. Turisti, ki so namenjeni ta dan skozi Borovnico in romantični Pekel, imajo priliko, da se veselele rajanja na prijaznih Otavah udeležijo. Ker je čisti dobriček veselice namenjen za graditev kmetom potrebne sadne sušilnice, se pričakuje od blizu in daleč velika udeležba.

— **Nov grob.** Včeraj je umrl v Ljubljani podpolkovnik v pokoju g. Avgust Jesenko. Pogreb bo jutri ob 17. iz mrtvaške veže zavetišča Sv. Jožefa na Vidovdanski cesti 9. na pokopališče k Sv. Križu. Blag mu spomin, njegovim svojem naše iskreno sožalje!

— **Tudi na parnikih se tado nudile obiskovalcem pomladanskega Ljubljanskega velesejma,** ki bo od 4. do 13. junija, vozne olajšave: plačali bodo karto nižjega razreda, vozili se pa bodo v višjem razredu. Popust velja od 20. maja do 13. junija za prihod in od 4. do 20. junija za odhod.

— **Vreme.** Vremenska napoved pravi, da bo lepo, čez dan toplo vreme. Včeraj je nekoliko deževalo v Zagrebu in Splitu. Najvišja temperatura je znašala v Splitu 22, v Ljubljani 18,6, v Sarajevu 17, v Mariboru 16,4, v Beogradu 16, v Zagrebu 10. Davi je kazal barometer v Ljubljani 769,1, temperatura je znašala 4,8.

— **Dva poškodovanca.** Dopoldne so prepeljali na kirurško oddelke bolnice 22-letno trgovčev hčer Pavlo Dečmanovo, stanujočo na Ambroževem trgu 10, ki jo je na cesti ugriznil konj v vrat. — Iz Vodice pa so prepeljali v bolnico 16 letnega mizarkega vajenca Antona Stareta, ki si je pri delu odrezal prste na levi roki.

— **Tolpa Rudolfa Plebana obsojena.** Okrožno sodišče v Varaždinu je sodilo tolpo Rudolfa Plebana, ki ima na vesti več vlovov in tatvin. Člani te tolpe so kradli po Hrvatskem Zagorju, Sloveniji, Medjimurju in Podravini. Odneli so do 250.000 din plena. V torek zvečer je bila izrečena obsodba. Rudolf Pleban je bil obsojen na 10, Anton Kovačič na 6, Aleksander Baranja na 5, Franjo Baranja na 2, Josip Baranja na 1 leto, Leopold Kiseljak pa na 8 mesecev.

— **Redovnica pobegnula iz bolnice.** V Novem Kneževcu je pobegnula iz bolnice sestra Kornelija. Ko so bile druge redovnice k večerni molitvi, je ni bilo iz njene sobice. Na mizi je pustila listek, na katerem je bilo napisano: »Ne skrbite zame, jaz sem na pravi poti.« Prvi hip so mislili, da si je končala življenje, pozneje je pa prišla nekdo povedat, da jo je videl v vlaku. Našli so jo v hiši mizarja Kalupe- ra v Gjalju. Ko so jo pozvali, naj se vrne, je to odločno odklonila, češ, da izstopa iz samostanskega reda, ker se hoče omožiti z mizarjem. Redovniško obliko je vrnila.

— **Težka avtomobilska nesreča pri Čakovcu.** Včeraj dopoldne se je pripetila blizu banovinske bolnice pri Čakovcu težka avtomobilska nesreča. Potniški avtomobil last trgovine z radijskimi aparati Olge Sende, ki ga je šofiral tvorničar sodavice Hinko Cigler, je vozil proti Murski Soboti. Kar je zagledal šofer sredi ceste dve kmetici, ki sta se umaknili na desno stran. V zadnjem trenutku je pa ena skočila na levo stran in tako šofer ni mogel preprečiti nesreče. Avto je zadel kmetico Marijo Strah iz sosedne vasi Brezja. Zlomljene ima kosti na roki in nogi, obtemen je pa zadobil težke notranje poškodbe.

— **Samomor 80letnega starca.** V kanalu med Prekom in Zadrom so našli ribiča mo. ško truplo, v katerem so spoznali italijanskega upokojenca, 80 let starega Giuseppea Capazza iz Zadra. Starac je izginil 30. aprila in vse kaže, da je šel prostovoljno v smrt. Bil je živčno bolan.

Iz Ljubljane

— **Iz Priročja sprejema bolgarskih pevcev.** Bolgarske pevce Ljubljana vedno sprejema odprtih rok in tako je bilo tudi smoti, ko so se pripeljali pevci iz Plovdiva. Na kolodvoru se je že dolgo pred prihodom vlaka zbralo več tisoč ljudi in ko so gostje po prihodu vlaka izstopili, so jih Ljubljanci kar zasuli s cvetjem. Godba jim je zaigrala v pozdrav himno »Sumi Marica«. Pevce je najprej pozdravil v imenu Jugoslovnsko-bolgarske lige njen predsednik g. Rasto Pustoslemšek, želeč jim, da bi se med nami počutili kakor doma. Potem jim je v imenu Ljubadove župe pozdravil g. Premelč, v imenu pevskega zbora Glasbene Matice g. Prunk in v imenu JČ-lige pa dr. Egon Stare. Svoje rojake je v imenu bolgarskih študentov v Ljubljani pozdravil se predsednik Akademskega kluba »Hristo Botev« g. Atanasev, nakar se je za pozdrave prisrčno zahvalil vodja izletnikov Peter Pešev. Z godbo »Sloge« na čelu so bolgarski pevci med gostim spajirjem Ljubljancem, ki so se pozneje pridružili povorki, krenili skozi mesto do »Zvezde«, kjer jim je bila prirejena večerja. — Čudno se nam zdi, da pri sprejemu ni bilo zastopnikov občine in banovine. — Davi so si bolgarski gostje ogledali mesto, pozneje pa so imeli skušnjo za večerni nastop. Vabimo ljubljansko občinstvo, da se udeleži koncerta odličnega pevskega zbora iz Plovdiva, ki bo drevi ob 20.30 v veliki dvorani Filharmonije. Po koncertu bo prijateljski večer.

— **Iz Jugoslovnsko-bolgarskega liga** ponovno poziva svoje člane in vso narodno javnost, da se udeleži drevi koncerta moškega zbora Plovdivskega pevskega društva. Naša narodna dolžnost je, da napolnimo veliko filharmonično dvorano do zadnjega kotička. Po koncertu bo prijateljski večer v veliki dvorani Kazine, na katerega se zlasti ljubljanski pevci in člani lige vabijo.

— **Iz Ribji trg** je bil danes po dolgem času nekoliko bolje založen z morskimi ribami. Cene so bile zmjerne. Girice so prodajali po 12 do 14 din kg, lignje po 32, sardele po 18 do 20, skuše po 26 do 32, sipe po 18 do 24, jegulje po 24 in ciple po 28 din kg. Šuške so bile kakor navadno po 16 din kg naprej. Živih rečnih rib je bilo nekoliko manj, ker je bil zadnje čase otežkočen ribolov zaradi naraslih voda.

— **u-Prešernova proslava na univerzi.** Slavistični klub na univerzi priredi v soboto 14. t. m. ob 11. dopoldne v zbornični dvorani na univerzi Prešernovo proslavo z govorom in recitacijami Prešernovih pesmi. S tem se tudi akademiki naše univerze pridružujejo ostali slovenski javnosti, posebej pa še mladini, ki je ob priliki nabiranja prispevkov za odkup Prešernove hiše po vsej slovenski zemlji priredila podobne proslave. Danes, ko se pobirajo prispevki še za opremo rojstne hiše našega prvega pesnika, je taka prireditve tem bolj upravičena.

— **Iz Prički vkup!** Društvo prijateljev Slovenskih goric priredi v soboto dne 14. t. m. ob 20. uri v prostorih hotela Struželj svoj prički večer s petjem, smehom in plesom. Prički bodo imeli priliko spoznati svoje rojake v Ljubljani in okolici ter se bo na tem večeru sklenilo oziroma obnovilo marsikatero poznanstvo.

— **Iz Odslek brezposelnih učiteljskih abiturientov** pri sekciji JUU v Ljubljani javlja svojim članom, da bo v nedeljo 15. t. m. ob pol 10. uri v prostorih sekcije JUU v Ljubljani, Franciškanska ul. 6/I. širši članški sestanek s predavanjem ge. prof. Anice Cernejeve o »Vzgoji deklet v družini in domu«. Dolžnost vsakega tovariša (ice) je, da se sestanka zanesljivo in točno udeleži.

— **Iz Ljubljana kot umetniške središče Slovenec** je naslov predavanju, ki ga bo imel jutri zvečer ob 20. v Beli dvorani hotela Union univ. profesor dr. Franca Stele. Predavanje bodo spremljale skioptične slike. Predavanju se vrši XV. redni občni zbor umetnostno zgodovinskega društva v Ljubljani s sledečim dnevnim redom: 1. Otvoritev in pozdrav predsednika. 2. Čitanje zapisnika XIV. rednega občnega zbora. 3. Poročila oddelkov. 4. Poročila preglednikov. 5. Služajnosti. Člani in prijatelji društva vabljeno vabljeno.

— **Iz Ostanki prirede** v nedeljo, 15. t. m. celodnevno »Jurjevanje« na prostem. (v gozdu). Dolžnost vsakega člana je, da se tega dne posveti samo in edino temu. Zbiranje članstva in prijateljev bo ob 6. uri zjutraj pred pivovarno »Union«, od koder se skupno, z godbo na čelu odkoraka na določen prostor. Med drugim se bo tam peklo tudi več jančkov. Prijave sprejema tajnik dnevo od 18. do 19. ure v društveni pisarni, Masarykova cesta 14/II., levo.

— **Iz Premijera izvirnega slovenskega dela »Lopovščine«**, ki jih je spisal Makso Snuderl in ki so doživele pri krstni predstavi v Mariboru zelo velik uspeh, bo drevi. Delo pripravila rež. g. B. Kreft, v glavnih vlogah pa nastopajo ga. Mira Danilova, g. Jan in g. Valo Bratina, ki proslavi s to predstavo 25-letni jubilej svojega dela pri slovenskem gledališču. Prosimo p. n. občinstvo, ki si je za to predstavo rezerviralo vstopnice, da jih dvigne tekom današnjega dne.

— **Iz Da ne pozabite** v nedeljo 15. t. m. pohiteti na ljubljanski Grad, kjer obhaja naš »Ciril Metod« svojo tradicionalno »Jurjevanje«. Bolj kakor kdaj prej je potrebno poprijeti narodno obrambno delo naše marljive Ciril in Metodove družbe. Poleg tega bo na letošnjem Jurjevanju za raznovrstno zabavo še vse bolj preskrbljeno kakor druga leta, tako da bo vsakdo prišel na svoj račun. Zato v nedeljo vsi na Grad!

— **Iz Smučarski klub Ljubljana** priredi jutri ob 20. v restavraciji Slamič, pozdravni večer svojim tekmovalcem. Vabljeno vsi tekmovalci, člani in prijatelji kluba.

— **Iz Za mestne reveže** je darovalo Gradbeno podjetje zidarskih mojstrov d. z o. z. v Ljubljani 100 din namesto venca na grob pokojnega g. Franca Živca. Velikodušnim darovalcem se mestno poglavarstvo najlepše zahvaljuje.

— **Iz Poskušeni samomor.** Reševalci so bili ponoči klicani v Koseze, kjer so pri hiši št. 15 naložili na avto 46 letnega brezposelnega delavca Matijo Kršničarja, ki je hudo krvavel iz vratu. Kršničar si je sam prizadel rane na vratu z nožem in sicer v samomorilnem namenu. Kaj ga je poglano v obup, ni znano.

— **Iz Huda poškodba.** Včeraj so prepeljali v bolnico 51 letno služkinjo Reziko Zupančičeva iz Rožne ulice 13. Zupančičeva je padla na univerzi, kjer je zaposlena z okna, ki ga je pomnila v sobo in obležala nezavestna. Raniha se je na glavi, dobila pa je tudi hude notranje poškodbe.

— **Iz Hitro se je ujel.** Jernej Grošelj, doma iz okolice mesta, je že znan postopec, ki kaj rad seže po tujem blagu. Oni dan jo je primahal v bežigrski okraj, kjer je slednjic pred Stadionom zagledal na kupu suknje in površnike igrajoče se mladi- ne. Grošelj je brž segel po najcennejšem površniku in izginil čez travnike proti Šiški. Tam je zavlil v gostilno poleg gorenjskega kolodvora, prodal površnik za nekaj kovačev in jel popivati. Preden je zapil denar, je prišel za njim stražnik, ki ga je aretirail in odvedel v zapor.

— **Iz Kaj vse se najde v vežah.** V neki veži na Starem trgu je našla trgovka ga. Severjeva par še novih danskih gumijastih škornjčev, znamke Bat'a. Čevlji so bili skriti za zaboji in se ni nihče zmedil zanje že več tednov. Slednji jih je najditeljica izročila policiji, kjer jih lastnica dobi.

— **Iz Neimenovani daruje za ubogega študenta** din 20. Neimenovani v isti namen din 100.

Naše gledališče

DRAMA
Začetek ob 20. uri

Petek, 13. maja: Lopovščine. Proslava 25 letnice gledališkega udejstvovanja Vala Bratine. Izven. Znižane cene

Sobota, 14. maja: Izpit za življenje. Izven. Znižane cene

Nedelja, 15. maja: Pokojnik. Izven. Znižane cene

★

Avtor »Lopovščine« g. Maks Snuderl bo prisostvoval premieri svoje igre, ki bo drevi v proslavo 25-letnice gledališkega udejstvovanja Vala Bratine. Skeči »Lopovščine« obsegajo tri enodejanke in kratak epilog. Nastopili bodo: Bratina, Mira Danilova in Jan. Režiser: Bratko Kreft. Inscenator: Valo Bratina. Predstava bo izven abonmaja.

OPERA
Začetek ob 20. uri

Petek, 13. maja: Ob 15. uri: Prodana nevesta. Dijaška predstava po globoko znanih enah od 16 din navzdol

Sobota, 14. maja: Ob 15. uri: V kraljestvo palčkov. Predstava samo za šolsko mladino v spremstvu učiteljstva. Ob 20. uri: Jakobinec. Red B.

Nedelja, 15. maja: Heltega. Izven. Globoko znižane cene od 24 din navzdol

Radioprogram

Podrobne sporede vseh evropskih radijskih postaj in obilo zanimivega štiva dobite v tedniku za radio, gledališče in film »NAS VAL«, Ljubljana, Knaflijeva ulica 5.

★

Sobota, 14. maja

12: Vožnja neznanokam (pestra revija plošč). — 12.45: Poročila. — 13: Napovedi. 13.20: Opoldanski koncert Radijskega orkestra. — 13: Za delopust (igra Radijski orkester). — 13.40: Pogovor s poslušalci. — 19: Napovedi poročila. — 19.30: Nac. ura: Novine in javnost (Ludvik Mrzel) Ljublj. — 19.50: Protituberkulozna propaganda (g. dr. Tomaž Furlan). — 20: Zunanja politika (g. dr. Alojzij Kuhar). — 20.30: Za oddih (plošče). — 21: Prenos iz Firence: Verdi »Aida«. Konec po 23. uri.

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Prekliti, trjave beseda Din 1.—, davek posebej.
Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par, davek posebej.
Najmanjši znesek 5 Din

POSEBNE NOVOSTI
vseh oblačil, sport, kamgarn, obleke, pumparice, perilo itd. najceneje
PRESKEER
Sv. Petra cesta 14

KLISEJE

ENO VEČERAVNE
JUGOGRAFIKA
SV. PETRA NASIP 23

POUK

Beseda 50 par, davek posebej.
Najmanjši znesek 8 Din

STROJEPISNJI POUK
Večerni tečaj, oddelki od 6 do 6 pol 8. in od pol 8. do 9. ure zvečer. Vpisovanje dnevno od 6. do 8. zvečer. Šolnina zelo nizka. Na razpolago 25 najrazličnejših pisalnih strojev. Posebni tečaj za starejše dame in gospode. Christofov učni zavod, Domobranska cesta 15. 1443

PRODAM

Beseda 50 par, davek posebej.
Najmanjši znesek 8 Din

Aleks. OBLAT,
veletrgovina
vseh vrst čevljev se priporoča cenjenim odjemalcem.
Sv. Petra cesta 18

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod

Umrl nam je naš dragi soprog in bratranec, gospod

AVGUST JESENKO
podpolkovnik v pokoju

Pogreb dragega pokojnika bo v soboto, dne 14. t. m. ob 5. uri popoldne iz mrtvaške veže Zavetišča sv. Jožefa (Vidovdanska c. 9) na pokopališče k Sv. Križu.

LJUBLJANA, dne 12. maja 1938.

ŽALUJOČI OSTALI.

MISTERIJ žene, ki se NIKDAR NE POSTARA Ima ona 25 ali 40 let

Nobene gube, nobene brande v 45 letih! Gladka, jasna in čista koža mladega dekleta! Videti je kakor čudež, a ima vendar svoje znanstvene vzroke. To so magični učinki »Biocela« — presenetljivega odkritja profesorja dunajskega vseučilišča dr. Stajskana. Biocel je dragocen naravni pomladni element, ki ga more imeti vsaka gladka in napeta koža. Zdej je v vsaki tubi rožnate kreme Tokalon ter vam redi in pomlajuje kožo, ko spite. Vsako jutro, ko se obudite, ste videti mlajši. Gube in brande so kakor izbrisane.

Cez dan uporabljajte dnevno hrano za kožo Tokalon (ki ni mastna), da napravi svoje kožo svežo in jasno, da vam odstrani zadržane vose in neznane kože. Pomladite se s deset let in ostanite mladi! Napravite kožo ohlapnim milicam lica. Rešite se vseh polti. Pridobite si svet jasno in čvrsto lico ter mehko lipo in dekliške dobe. Napravite boste zapadi pravih magičnih učinkov, obeh hran za kožo Tokalon. Ali ne bo tako se vam dener posmeh.

Makulturni papir
preda
uprava »Slovenskega Naroda«
Ljubljana, Knaflijeva ulica šte. 5

Postani in ostani član Vodniške družbe!

Zakaj si je Bratina izbral „Lopovščine“

za proslavo 25 letnice svojega umetniškega dela v gledališču

Ljubljana, 13. maja

Valo Bratina, jubilar, ima rad intimne kotičke. Krenila sva nekam iz Selenburgove ulice, kjer sem ga ujel, ko je prihajal ravno iz drame po generalni. Preden sva prišla do kotička, sva se ustavljala na vsakih deset korakov. Jubilarntovi častilci, prijatelji in znanci so vrelj iz vseh strani, kakor bi se zmenili, in stiskali Bratini roko ter mu z večjo ali manjšo nerodnostjo čestitali. Kar imenitno se mi je zdelo, da ga spremljam, kakor spremljevalcem zmagovalca, ki se vrača od koderkoli in ga množica navdušeno pozdravlja.

Še situirani ljudje. Po tem ni čudno, če se smatra kulturne prireditve za luksuz in se od njih pobira davek. Saj so potem razne subvencije samo pesek v očeh. Znanosti je treba to umetnost v zadnja, tudi najmanjša mesteca, popularizirati in jo treba gledališča v najširših masah. Kakor nekaj cerkve, tako naj rastejo danes hrami gledališke umetnosti po deželi, njeni svečeniki naj gredo od kraja do kraja in naj razširjajo kulturo in srčno plemenitost po vsej

širni domovini. Šele ko bo postala last ljudstva, tedaj šele bo imela naša gledališka umetnost tisto najširšo podlago, ki je potrebna in nujna za njen najširši razmah.

To je izpoved, ki jo izpoveduje še danes Valo Bratina. Pritrditi mu je treba v celoti in veseli moramo biti, da imamo takega svečenika gledališke umetnosti, ki se tako globoko zaveda pomena te umetnosti za narod. Po jubilejni predstavi v Ljubljani bo Bratina ostal zvest svoji ideji in bo odinil z »Lopovščinami« na deželo. Gostoval bo povsod, kjer si bodo gostovanja želeli in kjer bo uprizoritev mogoča.

Ob jubileju mu iskreno čestitamo z željo, da bi mu bilo usojeno izpolniti poslanstvo, za katerega je poklican boji kot kdo drugi izmed naših gledaliških ljudi: dvigniti slovenski narod s pomočjo kulturnih vrednot gledališke umetnosti in pomagati ravno s tem k razmahu ustvarjalcem slovenske izvrzne dramske literature. —nek.

Plavači Ilirije se pripravljajo

Pravkar končani trening v zimskem bazenu daje nade, da bo Ilirija tudi letos obdržala naslov najmočnejšega kluba v državi

Ljubljana, 13. maja

Plavalna sekcija SK Ilirije je v sredo končala prvi enomesečni zimski predtrening s tekmi. Trening je od 1. aprila dalje vodil trener Ferdinand Grosske iz Dresdene. Ilirija se zaveda, da bo tudi letos morala braniti naslov zmagovalca v tekmovalni sezoni na Jadranski pokal in za težke borbe noče biti neprivržen. Treningi so bili prav dobro obiskani in se jih je dnevno udeležilo povprečno po 50 plavalcev. Tečaj je imel v prvi vrsti namen razgibati telo in ga privaditi na trde borbe. Zimski bazen se je pokazal kot premajhen in je postal povečanje zimskega bazena pereče Ljubljana, ki po pravici velja za najmočnejše središče jugoslovenskega plavalnega sporta, bo morala najti sredstva, da omogoči svojim plavcem zimski trening v bazenu, kakršne imajo drugi narodi.

Tečaj oziroma zaključne tekme so pokazale razveseljivo sliko. Razen starih, že preizkušenih tekmovalcev, je Ilirija pridobila še nekaj novih moči, ki utegnejo v najkrajšem času znatno ojačati njene vrste. V tečajih plavalne šole so bili odkriti nekateri nadebudni talenti, ki jim bo treba le še nekoliko izboljšati slog. Trener je zlasti tem posvečal največjo pažnjo in so se sadi kljub kratkemu vžbanju že pokazali. Med vsemu pa je treba omeniti državnega prvaka in rekorderja v prsnem plavanju, Tonea Cererja. Že lani se je s svojimi rezultati približal mednarodnemu razredu, letos pa kaže, da je že dosegel stopnjo najboljših zastopnikov te panoge v Evropi. Rezultati, ki jih je dosegel ob zaključku treninga so mednarodno prvostopni in je trenutno v Evropi le malo plavalcev, ki bi se lahko ponašali z enakimi. Čeprav rezultati zaradi kratkega bazena niso popolnoma realni, so toliko izvrstni, da se še vedno lahko pokažejo pred svetom, če odštejemo razliko številnejših obratov. Na 200 m prsno je Cerer dosegel rezultat 2:43 torej za več kakor 10 sekund boljše od njegovega državnega rekorda. Tudi na kratki progi je Kamničan razred zase, s čemer priča čas 1:12.2, kar je za povprečnega plavalca tudi v crawlu že zelo dober rezultat. Glede na izvrstno Cererjevo formo smo radovedni

na njegove čase v predpisanem bazenu, in utegnemo že njegovi prvi nastopi znatno popraviti rekordno lestvico.

Tekmovalci so pri treningu morali plavati vse tri sloge: prsno, hrbtno in crawl. Kdor je za enega od teh pokazal več nakejti le na ta način je mogoče doseči najdarnostni, se bo poslej zanj specializiral. Višjo stopnjo. Plavači so se najprej poskusili na kratkih progah crawla. V plavanju na 4 proge zimskega bazena (56 m), sta bila pri seniorjih najboljša Cerer in Skarpa, oba z enakim časom 33.8. Prav dober je bil tudi Bervar s 35 sekundami. Slednji je nova pridobitev Ilirije, ki se utegne pod strokovnim vodstvom razviti v prvostopnega tekmovalca. Med juniorji je bil najboljši Pestevšek s 36.2, za njim pa Hudnik s 37.1. Med najmlajšimi je izredno talent v crawlu Milan Brozovič, ki plava izredno čist slog in to z lahkoto, ki obeta najboljšo. Na 100 m crawl je bil najboljši Skarpa z 1:06.6, torej znaten napredek od lani. Zelo dobra sta bila še Cerer (1:07.1) in Bervar (1:07.2). Med juniorji pa Pestevšek (1:10.2) in Hudnik (1:10.5). Na 200 m je treba omeniti Skarpo z 2:31.4 in odličnega juniorja Hudnika s še boljšimi 2:39.6.

V prsni panogi so bili doseženi najboljši uspehi. Na 56 m je bil Cerer s 40.3 seveda razred zase, prav dober je bil tudi Tori s 45.2, med juniorji pa novinec Persolio s 46.2. Na 100 m je Cerer, kakor že omenjeno, plaval mednarodno prvostopen. Čas 1:12.2. Za njim je bil najboljši Hribar (1:26.2), ki pa še ni v najboljši formi. Med naraščajočimi obeta mnogo Hodošek z dobrim rezultatom 1:31.5. Med novinci in sicer najmlajšimi, je Ilirija v Dušanu Brozoviču dobila prvostopen talent, ki plava metuljkov slog z neobičajno lahkoto in mu splošno prerokujejo, da bo postal vreden Cererjev naslednik. Na 200 m prsno so bili najboljši Cerer z 2:43, Hribar s 3:04.7 in pri juniorjih Hodošek s 3:21.4.

Letni bazen so za letošnjo sezono nekoliko preuredili. Korito so prebarvali z modrikasto oljnatno barvo, s čemer bo znatno olajšano čiščenje. Letno kopališče bodo otvorili že 22. t. m.

Konec tolarja

Marije Terezije

Svojo pot po svetu je začel okrog 1. 1780 iz Turčije, končal jo je pa zdaj v Abesiniji

Psihologija ljudi je včasih čudna, tem bolj pa psihologija raznih divjih in napoli divjih plemen. Človek težko verjame, da so našletki Italijani s svojimi reformami v Abesiniji na največje ovire, ko so hoteli zamenjati tolarje Marije Terezije za nove italijanske bankovce. Res so bili ti tolarji lep denar in izpolnili so svoje poslanstvo. Marija Terezija najbrž nikoli ni mislila, da bo tako preživela dolga stoletja in da postane bolj nesmrtna od mnogih drugih cesarskih oseb. Gotovo ni pričakovala, da postane popularna »lepa gospa« na svetlih kovancih, ki jih bo vesel vsak domačin v zadnji zakotni naselbini Afrike in Azije.

V Aziji, recimo v Bagdadu, vidiš tu pa tam v senci košatih dreves domačina, ki z zadovoljnim nasmehom lastnika ogleduje podobo te »krasne žene«. To je žena energičnega profila, globoko dekoltirana in ma-

jestetična. Kako bi torej ne vzbujala zaupanja vsakega orientalc? Latinskega napisu ti ljudje ne razumejo. Toda kaj jih brigajo črke, glavno je, da denar velja, da ga ljudje radi sprejemajo in da uživa splošno zaupanje. Nas ki nimamo globoke orientalske filozofije, pa zanjima ta latinski napis. Kaj pravi? »Marija Terezija — po božji milosti cesarica rimska, kraljica ogrska in češka, nadvojvodinja avstrijska.«

Čudna so pota božja, pa tudi pota denarja. Če se pomeša v to še orientalska psihologija, ne more človek ničesar razumeti. Nam treznim in praktičnim Evropecem je zagonetka, zakaj je postal vprav terezijanski tolar plačilno sredstvo, v velikem delu Azije nekakšno mednarodno plačilno sredstvo. Ko razmišljamo o tem, namletimo najprej na Perzijo, se pretkanje trgovce, ki so si znali odpreti vrata povsod

in ki so potrebovali nekakšno mednarodno plačilno sredstvo. Tolar Marije Terezije je bil povsem soliden, saj je precej težak, na njem je lepa podoba žene, vredne vsega občudovanja. Zakaj bi torej ta tolar ne postal plačilno sredstvo?

In tako je začel terezijanski tolar okrog 1.1780 svojo mednarodno pot od Turčije preko Madagaskarja in Perzije tja v Mongolijo in še naprej. Misijonarji so ga prinesli v Abesinijo. In čudno, Abesinci, ki niso hoteli za nobeno ceno priznati nič drugega za plačilno sredstvo razen kosa kovine ali kepe soli, so naenkrat dobili zaupanje do teh tolarjev z lepo gospo. Terezijanski tolar je bil vedno bolj priljubljen. Avstrija jih ni mogla sprosti dovolj nakovati. Pozneje je dobila monopol kovnica v Benetkah. Stvar je šla tako daleč, da velike trdnice, ki so hotele doseči kaj pomembnega v Afriki, včasih pa tudi vlade z okupacijskimi nameni, niso mogle drugače do svojega cilja, nego da so se obrnile na beneško kovnico ter naročile toliko in toliko tolarjev. Izdelani za znatno višjo vrednost od teže srebra so imeli ti tolarji v Afriki najmanj 12kratno vrednost kolikor je bilo vredno srebro.

Marija Terezija

Konec slave terezijanskega tolarja je zakrivila prav za prav svetovna vojna. Med vojno niso mogli več kovati tolarjev in nazadnje je samo še Abesinija skrajno trdovratno branila »lepo gospo«. Drugi narodi so sicer terezijanske tolarje sprejemali, obenem so se bili že privadili tudi drugim plačilnim sredstvom. Med svetovno vojno je poskusila tudi neka angleška trdnica kovati terezijanske tolarje, napravila je pa bistveno napako. Na njih je bila letnica 1919 namesto 1780. Ti tolarji so po pravici veljali za ponarejene. Italija je med abesinskim konfliktom kupila od Avstrije pravico kovati terezijanske tolarje, ki jih hoče zavdati definitivno spraviti iz prometa. Abesinci ne bodo smeli več zaupati lepi gospe, ki se je že davno izpremenila v prah in pepel, temveč »lepo poslikanim« papirčkom italijanske Narodne banke. Podaljševati to stanje bi bilo nesprejemljivo. Čim prej se bodo Abesinci privadili novemu denarju, tem bolje bo za nje.

Toda orientalec je trmast in starokopiten. Potrebno bo najmanj eno pokolenje, vredno bo terezijanski tolar v očeh Abesincev izgubil svojo veljavo. Abesinci trdovratno odklanjajo zamenjavo ali pa zamenjajo samo del svojega premoženja. Srebrni tolarji gredo v lesene zabojčke, kajti Abesinci ne nosijo nogavic, in še dolgo bodo imeli Italijani z njimi preglavice. Končno bo pa odstranjena tudi ta ovira in tolarji Marije Terezije postanejo samo okras velikih uhanov in ogrlic. Sicer je pa Marija Terezija itak zelo dolgo živela na svojih tolarjih in njena slava se je razširila mnogo bolj, nego je pričakovala sama.

Dr. Bohdan Pavlu mrtev

Včeraj se je na poti iz Dalmacije v Zagreb smrtno ponesrečil znani čkoslovaški diplomat, namestnik zunanjega ministra dr. Bohdan Pavlu. Blizu Bos. Novega je padel njegov avto v reko Sano. Pavlu in njegova služkinja sta ostala v avtomobilu mrtva, ponesrečenčeva soproga je pa v zadnjem hipu skočila iz avtomobila in se rešila. O nesreči je bila najprej obveščena banška uprava v Zagrebu in čkoslovaški generalni konzul dr. Resl.

Dr. Bohdan Pavlu se je peljal s svojo soprogo in služkinjo z avtomobilom iz Prijedora proti Bos. Novemu. Na ovinku pred Bos. Novim je z veliko brzino vozeči avto padel v reko Sano. Dr. Pavlu se je odlepil zjutraj iz Splita proti Zagrebu. Med vožnjo je imel defekt v motorju. Pred Bos. Novim je pa menda izgubil oblast nad volanom, avto je zadel ob nasip in se zavalil preko njega v reko. V bližini stoječi pastirji so takoj pri-

hiteli na pomoč, pa so mogli pomagati iz vode samo ponesrečenčevi soprogi, ki je bila skočila skozi odprto okno avtomobila. Reka Sana je močno narasla in kalina. Nesreča se je pripetila ob 16.10, ob 19 je bil pa avto še vedno v vodi. Precej poškodovano gospo so odpeljali v bolnico.

Pokojni dr. Pavlu je bil eden najboljših so-trudnikov predsednika čkoslovaške vlade dr. Hodže. Med vojno se je odlikoval kot odlični organizator čkoslovaških legionarjev v Rusiji, kjer se je tudi boril za svobodo svojega naroda. Bratski čkoslovaški narod je zadel z njegovo prerano smrtjo težko nado-mljivja izguba.

Nova letališča v Italiji

Italija gradi z veliko vemo in ogromnimi stroški svoje civilno letalstvo. V ta program spada v prvi vrsti graditev obsežnega omrežja civilnih letališč, ki bi se dala po potrebi porabiti tudi v vojaške svrhe. Samolani so začeli graditi v Italiji 42 novih letališč in od teh je 21 že dograjenih, 5 jih bo pa dograjenih v juniju. 5 in 6. junija bodo v Italiji velike svečanosti civilnega letalstva. Ko bodo dograjena še ta letališča, jih bo imela Italija 270. Nobena druga država, razen morda Rusije, nima toliko letališč kakor Italija, pa tudi ne tako visoko razvitega vojaškega in civilnega letalstva.

Pa tudi sicer Italija zelo skrbi za svoje letalstvo. V Florenci je bila nedavno otvorjena posebna šola za civilne letalce, ki je dobila ime po Mussoliniju. V Gorici so pa ustanovili zavod, kjer se brezplačno vzgajajo otroci ponesrečenih ali padlih letalcev in sicer tako, da si lahko izberejo poklic po svoji volji. Zanimivo je, da se večina teh otrok zopet odloči za pilotski poklic, kar pomeni, da tragična smrt očetov ni zastrašila mladega pokolenja.

35 let učiteljica

Ponikva, 12. maja

Dne 6. maja je dopolnila 35. leto službovanja na Ponikvi zaslužna in spoštovana učiteljica gđ. Franja Vošnjakova, doma iz zavedne nacionalne rodbine Vošnjakov v Celju.

Kot 18letno dekle je prišla na Ponikvo, vzgajala je rod za rodom, preživela med nami grozote svetovne vojne, propagirala nemurno »Majsko deklaracijo« in doživela z nami trenutke narodnega osvobodjenja.

V vseh 35 letih, ki jih je preživela med nami, je vedno in povsod podpirala napredna društva, s svojim delom bodrila mladino in ji dajala najboljši vzgled vztrajnosti in požrtvovalnosti. Bila je soustanoviteljica Sokola in vseskozi aktivna članica uprave.

Za njeno 25 letnico učiteljevanja na Ponikvi jo je občina za njene zasluze imenovala za častno občanko. To je čast, ki jo je dosegla le malokateri Slovenka. Za svoje zasluze na prosvetnem polju pa je bila odlikovana z redom sv. Save.

Ob njeni 35 letnici ji želimo, da bi ostala še dolgo med nami čila in zdrava!

ČUDNA DOTA

— Opozorjam vas, mladi gospod, da ne smete računati z bogato doto, ki jo bo imela moja hči. V skrajnem primeru dobi 2 milijona.

— Ali ima to na hranilni knjižici, prosim?

— Ne, to ima na srečki državne loterije.

TO NI DOKAZ

V kupeju za nekakšne: — Čujte, go-

spod, tu se ne sme kaditi.

— Kaj se pa razburjate, saj ne kadim.

— Kako to, ne kadite, saj imate pipo v ustih!

— Imam tudi noge v čevljih, pa ne hodim.

Malokaj, 22

ROMAN otok gobaucev

Burne je nekaj zamrmral.

— Naj počne z njo kar hoče, to je njegova stvar, — se je oglašil zopet stari Kern in se še bolj stisnil v naslanjač.

— Lahko bi bil poiskal drugo. To mi ne ugaja. Ravnal je proti mojemu povelju in zdaj vidita, kaj se je zgodilo. Ves otok je na nogah, ker je izginilo to dekle. Taka neumnost, — poglavarjevo hčerko. Sketch je zadržal. Govorilo se je o Male taupou Mole! Čutil je, kako mu je kri pritiskala v glavo in kako silno mu utripal srce. To je bilo strašno. Pamelin oče — ravnatelj družbe DHPG Kern, zapleten v trgovino z dekleti! In morda je celo iz generalnega štaba zločincev.

Tisti hip ga je zdramil iz presenečenja glas tretjega moža, ki se je poslavljaj.

Bože moj, od kod neki je poznal ta glas in tako dobro ga je poznal!

Upal je, da bo zdaj zagledal zagonetnega moža, ko se obrne k vratom, toda ravnatelj Kern je vstal in iz nerazumljivih razlogov zaprl vrata v pred-sobo. Potem so se zaloputnila druga vrata in v

kabinetu sta ostala po vseh znakih sodeč samo dva moža — Kern in Burne.

— Zdaj pa k stvari! S Pamela se vse preveč vleče!

Te besede je govoril Burne.

— Kaj morem za to, da ji ni všeč vaš opičji obraz?

— Pustite grobosti, sicer vam razbijem glavo. Nekoliko predrzni ste in če bi omenil družbi, kako nastopate, bi vas zapodili.

Ravnatelj Kern se je glasno zakrohotal.

— Omenili družbi? Vi? Kaj se vam meša? Če bi jaz omenil policiji...

— Vem, vem. Oba imava dovolj masla na glavi in zato bi se ne smela pripraviti. Saj vendar razumete, da se tu ne morem dolgo muditi. Sum sicer še ni padel na nobenega, lahko bi se pa zgodilo, da bi ta ali oni domačin kaj zblebetal in potem bi visela oba. Ustanoviti hočem trgovsko vmesno postajo na Lohang. To je zelo pripraven kraj. Na zunaj bom častivredni generalni tajnik družbe, postrani bom pa z vami v zvezi v naši trgovini. Če pojde vse po sreči, ustanovimo med letom tretjo postajo na Neiaufu...

— Saj vendar veste, da si je naš domačin izgovoril, da v te kraje nikoli ne odplujemo.

— Kaj me to briga! Ta kraj se mi zdi zelo pripraven. Če bi ne potreboval zdaj mulata, bi takoj ustanovil tam postajo. Tam so same pečine in podzemne jame. Že v Marinerjevi jami bi se dalo stori marsikaj. Žal zdaj to ne gre, ker ga potre-

bujeva. Toda tu ne morem več dolgo ostati. Ne morem čakati na Pamela, da se bo odločila za poroko — in vse kaže, da te odločitve še ne bo malo. Morda nima dovolj okusa ali kaj, toda malo prej mi je dejala, da ljubi nekoga drugega...

— Mislim, da ljubi Pamela samo psico tega potepuha, — drugače mi ni znano nič.

— Vi imate stare oči. Nočem misliti na moža, ki ga občuduje. Morda se samo motim, — in veseli me, — mi je vsaj ne bo treba po nepotrebnem žaliti.

— Pa vendar ne mislite... Burne...

— Pustiva to. Naj bo že kakorkoli, zgodilo se bo tako, kakor hočem jaz. Toda po pravici vam priznam, da me tu davi ovrtnik.

— Česa se bojite?

— Brauna gotovo ne, tudi če bi kaj slutil.

— Toda on ne sluti — do smrti ne bo imel niti najmanjšega dokaza. To ni tisto. Odkritja se ne bojim, pač sem pa storil danes napako: Napadel sem tega lopova Sketcha in ta falot se sploh ni branil. Spoznal sem samo, da je neverjetno močan — in kadarkoli ga pogledam, me spreleti mraz...

Stari Kern se je strupeno zahehetal.

— On se boji potepuha! Potepuha!

Naenkrat se mu je za zresnil obraz. — To skrb hoče prepustiti domačinom. Oni bodo že vedeli, kaj je treba storiti z njim.

Malo je manjkalo, da Sketch ni počil v smeh. Tako torej, položaj je močno zapleten.

Pomaknil se je nekoliko k steni, toda takoj je

nepremično obležal. Tla so pod pritiskom njegovega telesa zaškripala.

Moža sta takoj utihnila.

— Ali ste slišali škripanje? — je zašepetal Burne in vstal. Ozrl se je na vrata, za katerimi je ležal Sketch. Njegova desnica je segla v zadnji žep...

Stari Kern je pa mirno obsedel. Čez nekaj časa je dejal:

— Lezite vendar že nazaj, prosim vas. Razdraženi ste kakor baletka. Pa vendar ne mislite, da bi mogel kdo priti k meni?

Burne pa ni odgovoril. Previdno se je priplazil do vrat, potem je pa naglo in močno sunil z nogo v nje.

Širok svetlobni pramen je padel točno pred Sketchev obraz, toda zadel ga ni. Desna Burnova noga je bila samo četrta metra od njegovega obraza. Če bi bil stopil Burne še korak naprej, bi mu bil moral stopiti na obraz.

Toda Burne je obstal. Njegova iztegnjena roka s samokresom se je povesila k boku, sam se je pa obrnil vzbeghan k Kernu.

— Pravim vam, da tam nikogar ni, — se je smejal ravnatelj. — Le brž zaprite vrata, da ne bo prepiha.

— Meni se je pa zdelo... je mrmral osramočen Burne.

Vrata so se zopet zaprla in v sobi je zaškripal stol, ko je Burne sedel nanj.

— Samo nečesa ne razumem, — je dejal čez nekaj časa Kern, — in sicer zgodbe s tabonomim jajcem...